

אלמנה ניזונת פרק אחד עשר כתובות

לד א"מ מ"פ פ"א מהל' שומן ה"ל ה סמג עשן פז טע"ע ח"מ כ"י קנפ טע"ק ו' ב ג ד מ"י פ"י מהל' מעילה ה"ל א סמג עשן כ"י:

תוספות ר"ד

ארכ"א כאן שנה ר' הכל לבעל המעות דתניא הוסיפו לו מנה א' יתירה הכל לשליח דברי ר"י י"ס אומר חולקין בשוה פ"י ר"י סבר הכל לשליח ד"ל א"א אר"י ור' י"ס אומר חולקין דאי לאו קצבה לא הו"ל פ"י ש"ל קצבה הכל לבעל המעות אר"י ביא אר"י ל"ק כאן בדבר שא"כ קצבה כאן בדבר שא"כ קצבה פ"י אם הוא דבר שא"ל קצבה הכל הוא לבעל המעות שכל מה שנתן לו בעבור בעל המעות נתן לו ולא מצי למימר א"א אר"י וא"י הוא דבר ש"ל קצבה כגון פירות הנמכרים במזון חולקין כפי עבודת המעות עשה ו"ל פ"י נשא הלכך חולקין ומתני' בקרקע שהוא דבר שא"ל קצבה הכל לבעל המעות מאי קמ"ל דשינויא דת"ש ודוק כשדעת אחרת קמנה לו או אמרי' שיהא הכל לבעל המעות דאמר ר"י דלא יתיב א"ה אלא משום מעות אבל אם באוה טעות א"ה השליח יתרון בלא דעת אחרת קמנה הכל הוא לשליח שאם הרווח הוא בתחבולותיו למה יתן כלום כיון שעשה לו שליחותו משלם: איבעי' להו קמ"ל וזבין לי מארעא ליתבא ואזל וזבין לי כורא מאי מוסיף על דבריו הו' וליחבא מיהא קני א"ד מעביר על דבריו הו' וליחבא מ"י לא קני ומסיק א"ד

כאן שנה רבי הבה אבע"ה המעות.

נראה לר"ת דנמתני' מודו בין רבי יהודה לרבי יוסי דנדבר שאין לו קצבה נמי לא איפליגו דרבי יוסי סבר הכל לבעל המעות ורבי יהודה סבר הכל לשליח אלא כה"ג שניתן לו מחמת תוספת דקמ"ל קח זה עבור מקחך ועוד אני מוסיף לך זה משלי אבל אם מן מחמת

כדי דמי הספך מכלל דבעול מקח לרבי יוחנן הו' ככדי דמיהן וכי ה"א גוונא מפרש ר"ת הא דלמך רב נחמן כה"ג (ב"מ דף מ. וס) דהא אמרה ארנאה אין לך בן ציטול מקח יש לך לא דומיא דמטלטלין ביתר משמעין דנדבר שאין לו קצבה אלא פחות אפילו שזה פרוטה המקח קיים והא דפסקינן בהמקבל (טס קה.) זבין במאמס וזוה מנה אמרי' נהרדעי משמיה דרב נחמן אין ארנאה לקרקעות לאו דוקא מאמס אלא מעט פחות דמאמס הו' ציטול מקח לרב נחמן כדפרישית ומאי דגרסי' ר"ת צריש האיש מקדש (קדושין דף מנ: וס) כמו שאפרש לקמן והא דקאמר יתר משמות בטל מקח לא אמרן אלא במטלטלי' אבל במקרקעי אין ארנאה לקרקעות אפילו ביתר משמות עד החצי כדפרישית והא דקא"ר יוחנן צירושלמי אם היה דבר מופלג יש לו ארנאה לאו דוקא הוא הדין ציטול מקח כדפרישית וטעמא דמתקבלה כמנה מיתה קנת אע"ג מאמס כמנה מיתה קנת אע"ג דהזיל המקח מ"מ תחזור זה לגבי הלכות שיהי המכר לא היה כלום ותחזיר הקרקע ליתומים ויש לומר דהואיל ובשעה שקבלה הקרקע היה שוה מאמס מיד לתת לה הוליא הקרקע מרשות היתומים ולהכניסה לרשות הלוקח והרי היא כמו שנתכוונה לקנות הקרקע כמנונה צאוה עשה:

כאן שנה רבי הבה אבע"ה המעות. נראה לר"ת דנמתני' מודו בין רבי יהודה לרבי יוסי דנדבר שאין לו קצבה נמי לא איפליגו דרבי יוסי סבר הכל לבעל המעות ורבי יהודה סבר הכל לשליח אלא כה"ג שניתן לו מחמת תוספת דקמ"ל קח זה עבור מקחך ועוד אני מוסיף לך זה משלי אבל אם מן מחמת מעות כעין משנתנו שוה מנה במאמס אפי' ר' יהודה מודה דהכל לבעל המעות דאי לא תימא הכי קשיא דר' יהודה אדרי' יהודה דלקמן מינא רבי יהודה אומר אף צוה בעל הבית לא מעל מפני שיטול וומר חלוק גדול הייתי נזקק ואתה הנחת לי חלוק קטן ורע ומסקינן מאי רע דע דנמיס דל"ל אם מיימת לי צוה דהוה שוי דרמי קרי ואם תמלא לומר דקסבר ר' יהודה הכל לשליח מאי נפקא ליה ביה כה"ג מודה ר' יהודה דהכל לבעל המעות וכן מוכיח נמי מדקאמר כאן שנה רבי הכל לבעל המעות ולא קאמר מתני' מני ר' יוסי היא מכלל דכרבי יהודה נמי אחי' והא דקאמר כדתינא כלומר דליכא מילתא אחריתי דלמרי' הכל לבעל המעות ואפי' מאן דפליג החס הכא מודה. רבינו ת"ש שנה רבי הבה אבע"ה המעות. אין לדחות לפי הירושלמי דמוקי לה כשהחזיל וכשהוקיר הא לאו הכי דהכל משום דלא יא' הקרקע מרשות היתומים דל"כ גבי שוה מאמס כמנה מחזיר להו השדה אלא ודאי הכא והכא קנאמן כדפרישית: אמר רב פפא ב'ו. הכי גריס רבינו חננאל הלכתא דבר שיש לו קצבה חולקין דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות ותימה לפי גירסא זו דלפירך ליה מאי קמ"ל הוה ליה למיפיק ולימא הלכה כר' יוסי ויש לפרש בדוחק דה"ג קאמר מאי קמ"ל במאי דקאמר דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות כו' לימא הלכה כר' יוסי הא קמ"ל דשינויא דרבינא הוה ולפי הספריים דגרסי' צוה הלכך דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות דבר שיש לו קצבה חולקין מאי קמ"ל כו' אחי' שפיר דהא רב פפא כמאן אמרה לשמעא כר"י ומאי חידוש אחא לאשמעי' ומשני שניא דשניין שניא הוה. ועל טעות שאינו בא צולות המקח אלא שהטעה בחשבון שאל ר' יעקב ישראל את ר"ת והשיב לו ואשר שאלת על רזון ששלח לשמעון לקבל מעותיו מן העובד כוכבים וטעה העובד כוכבים בחשבון ולא נמלא העכו"ם אח"כ ונראה לי שחולקים בין שניהם דהוה המעות כדבר שיש לו קצבה דלמרינן הוסיפו לו אחת יתירה ר' יוסי אומר חולקים ומוקינן לה דכבר שיש לו קצבה אבל שאין לו קצבה הכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי שצוה המעות כיון שקיבל קצבתו מה לו בטעותו של שליח אלא אמרינן הוואיל וע"י מעותיו נשתכר יידי ליה פלגא ה"ג גבי טעות חשבון דהא שוה מנה במאמס טעות הוה ומוקיס לה כה"ס ירושלמי כגון שקיבל עליו הלוקח וטעמא דהכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי עבדיו ליה זולא הא דכבר שיש לו קצבה חולקין ואפי' בטעות חשבון אפי' בטעות חשבון אפי' ע"ג דליכא למימר טעמא אחרונה גבי חולקין הא טעמא דפרישית הוה עיקר (ק) דמומח דיו על העלויה וחולקין ואפי' אם היה שפיר שלו כיון שהשכירם שלנו אינם שכירי יום אין צעליהן מקפידין על הגבנת מליאותו עם מלאכתו והוי כהגביה מליאה עם מלאכתו מדע דאם מלא ארנקי צווק לא זכה צו משכיר ועוד דמיהדר קא הדר ביה שהרי אמר אני זכיתי מכלל דהדר ופועל יכול לחזור צו עכ"ל ושוב חזר צו דכל טעות בין ע"י מקח בין שהטעה במנין הכל לבעל המעות ו"לרבי נראה שהכל לשליח שאם גנב וזגל והטעה מה טיבו של בעל הבית ואפילו חולקין אין שייך לומר משום דע"י מעותיו נשתכר דלא דמי לשאר טעות שנתן הכל כשיבל המעות שסבור שהמעות שוות כל מה שנתן לו אבל הכא טעות בעלמא הוה ודבר בפני עצמו הוה מדע דהא סברא היא שאם היה רוצה היה מחזיר לעובד כוכבים כל מה שהטעה וזהו תימה למימר שלא היה יכול להודיעו ולהחזיר לו: דאמר' יהו מ"ו אחד מודעתו ש"ה בע"ה הבית ב'ו. מיתה אחי' אם מעביר על דעתו הו' שליח אחי' מעל שהאורחין העבירו על דעתו של שליח ואמר לי רבי יכולני לומר שגם האורחין אמרו הרי אנו נוטלין שמים לדעתך ואחת מדעמינו אבל אין צריך דדוקא שליח בעינן דלימא הכי שלא יסברו אורחין כשאומר סתם שלדעת בעל הבית אומר כן אבל מה שהן לוקחין יותר ממה שאמר שליח יודעין הן שעוין מדעתן ולא מדעת שליח: הא

כאן שנה רבי הבה אבע"ה המעות כרתניא הוסיפו לו אחת יתירה הכל לשליח דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר חולקין והתניא רבי יוסי אומר הכל לבעל המעות אמר רמי בר המא לא קשיא כאן בדבר שיש לו קצבה כאן בדבר שאין לו קצבה אמר רב פפא הלכתא דבר שיש לו קצבה חולקין דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות מאי קמ"ל שינויא דרבינא הוה ולפי הספריים דגרסי' צוה הלכך דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות דבר שיש לו קצבה חולקין מאי קמ"ל כו' אחי' שפיר דהא רב פפא כמאן אמרה לשמעא כר"י ומאי חידוש אחא לאשמעי' ומשני שניא דשניין שניא הוה. ועל טעות שאינו בא צולות המקח אלא שהטעה בחשבון שאל ר' יעקב ישראל את ר"ת והשיב לו ואשר שאלת על רזון ששלח לשמעון לקבל מעותיו מן העובד כוכבים וטעה העובד כוכבים בחשבון ולא נמלא העכו"ם אח"כ ונראה לי שחולקים בין שניהם דהוה המעות כדבר שיש לו קצבה דלמרינן הוסיפו לו אחת יתירה ר' יוסי אומר חולקים ומוקינן לה דכבר שיש לו קצבה אבל שאין לו קצבה הכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי שצוה המעות כיון שקיבל קצבתו מה לו בטעותו של שליח אלא אמרינן הוואיל וע"י מעותיו נשתכר יידי ליה פלגא ה"ג גבי טעות חשבון דהא שוה מנה במאמס טעות הוה ומוקיס לה כה"ס ירושלמי כגון שקיבל עליו הלוקח וטעמא דהכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי עבדיו ליה זולא הא דכבר שיש לו קצבה חולקין ואפי' בטעות חשבון אפי' בטעות חשבון אפי' ע"ג דליכא למימר טעמא אחרונה גבי חולקין הא טעמא דפרישית הוה עיקר (ק) דמומח דיו על העלויה וחולקין ואפי' אם היה שפיר שלו כיון שהשכירם שלנו אינם שכירי יום אין צעליהן מקפידין על הגבנת מליאותו עם מלאכתו והוי כהגביה מליאה עם מלאכתו מדע דאם מלא ארנקי צווק לא זכה צו משכיר ועוד דמיהדר קא הדר ביה שהרי אמר אני זכיתי מכלל דהדר ופועל יכול לחזור צו עכ"ל ושוב חזר צו דכל טעות בין ע"י מקח בין שהטעה במנין הכל לבעל המעות ו"לרבי נראה שהכל לשליח שאם גנב וזגל והטעה מה טיבו של בעל הבית ואפילו חולקין אין שייך לומר משום דע"י מעותיו נשתכר דלא דמי לשאר טעות שנתן הכל כשיבל המעות שסבור שהמעות שוות כל מה שנתן לו אבל הכא טעות בעלמא הוה ודבר בפני עצמו הוה מדע דהא סברא היא שאם היה רוצה היה מחזיר לעובד כוכבים כל מה שהטעה וזהו תימה למימר שלא היה יכול להודיעו ולהחזיר לו: דאמר' יהו מ"ו אחד מודעתו ש"ה בע"ה הבית ב'ו. מיתה אחי' אם מעביר על דעתו הו' שליח אחי' מעל שהאורחין העבירו על דעתו של שליח ואמר לי רבי יכולני לומר שגם האורחין אמרו הרי אנו נוטלין שמים לדעתך ואחת מדעמינו אבל אין צריך דדוקא שליח בעינן דלימא הכי שלא יסברו אורחין כשאומר סתם שלדעת בעל הבית אומר כן אבל מה שהן לוקחין יותר ממה שאמר שליח יודעין הן שעוין מדעתן ולא מדעת שליח: הא

מעות כעין משנתנו שוה מנה במאמס אפי' ר' יהודה מודה דהכל לבעל המעות דאי לא תימא הכי קשיא דר' יהודה אדרי' יהודה דלקמן מינא רבי יהודה אומר אף צוה בעל הבית לא מעל מפני שיטול וומר חלוק גדול הייתי נזקק ואתה הנחת לי חלוק קטן ורע ומסקינן מאי רע דע דנמיס דל"ל אם מיימת לי צוה דהוה שוי דרמי קרי ואם תמלא לומר דקסבר ר' יהודה הכל לשליח מאי נפקא ליה ביה כה"ג מודה ר' יהודה דהכל לבעל המעות וכן מוכיח נמי מדקאמר כאן שנה רבי הכל לבעל המעות ולא קאמר מתני' מני ר' יוסי היא מכלל דכרבי יהודה נמי אחי' והא דקאמר כדתינא כלומר דליכא מילתא אחריתי דלמרי' הכל לבעל המעות ואפי' מאן דפליג החס הכא מודה. רבינו ת"ש שנה רבי הבה אבע"ה המעות. אין לדחות לפי הירושלמי דמוקי לה כשהחזיל וכשהוקיר הא לאו הכי דהכל משום דלא יא' הקרקע מרשות היתומים דל"כ גבי שוה מאמס כמנה מחזיר להו השדה אלא ודאי הכא והכא קנאמן כדפרישית: אמר רב פפא ב'ו. הכי גריס רבינו חננאל הלכתא דבר שיש לו קצבה חולקין דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות ותימה לפי גירסא זו דלפירך ליה מאי קמ"ל הוה ליה למיפיק ולימא הלכה כר' יוסי ויש לפרש בדוחק דה"ג קאמר מאי קמ"ל במאי דקאמר דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות כו' לימא הלכה כר' יוסי הא קמ"ל דשינויא דרבינא הוה ולפי הספריים דגרסי' צוה הלכך דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות דבר שיש לו קצבה חולקין מאי קמ"ל כו' אחי' שפיר דהא רב פפא כמאן אמרה לשמעא כר"י ומאי חידוש אחא לאשמעי' ומשני שניא דשניין שניא הוה. ועל טעות שאינו בא צולות המקח אלא שהטעה בחשבון שאל ר' יעקב ישראל את ר"ת והשיב לו ואשר שאלת על רזון ששלח לשמעון לקבל מעותיו מן העובד כוכבים וטעה העובד כוכבים בחשבון ולא נמלא העכו"ם אח"כ ונראה לי שחולקים בין שניהם דהוה המעות כדבר שיש לו קצבה דלמרינן הוסיפו לו אחת יתירה ר' יוסי אומר חולקים ומוקינן לה דכבר שיש לו קצבה אבל שאין לו קצבה הכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי שצוה המעות כיון שקיבל קצבתו מה לו בטעותו של שליח אלא אמרינן הוואיל וע"י מעותיו נשתכר יידי ליה פלגא ה"ג גבי טעות חשבון דהא שוה מנה במאמס טעות הוה ומוקיס לה כה"ס ירושלמי כגון שקיבל עליו הלוקח וטעמא דהכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי עבדיו ליה זולא הא דכבר שיש לו קצבה חולקין ואפי' בטעות חשבון אפי' בטעות חשבון אפי' ע"ג דליכא למימר טעמא אחרונה גבי חולקין הא טעמא דפרישית הוה עיקר (ק) דמומח דיו על העלויה וחולקין ואפי' אם היה שפיר שלו כיון שהשכירם שלנו אינם שכירי יום אין צעליהן מקפידין על הגבנת מליאותו עם מלאכתו והוי כהגביה מליאה עם מלאכתו מדע דאם מלא ארנקי צווק לא זכה צו משכיר ועוד דמיהדר קא הדר ביה שהרי אמר אני זכיתי מכלל דהדר ופועל יכול לחזור צו עכ"ל ושוב חזר צו דכל טעות בין ע"י מקח בין שהטעה במנין הכל לבעל המעות ו"לרבי נראה שהכל לשליח שאם גנב וזגל והטעה מה טיבו של בעל הבית ואפילו חולקין אין שייך לומר משום דע"י מעותיו נשתכר דלא דמי לשאר טעות שנתן הכל כשיבל המעות שסבור שהמעות שוות כל מה שנתן לו אבל הכא טעות בעלמא הוה ודבר בפני עצמו הוה מדע דהא סברא היא שאם היה רוצה היה מחזיר לעובד כוכבים כל מה שהטעה וזהו תימה למימר שלא היה יכול להודיעו ולהחזיר לו: דאמר' יהו מ"ו אחד מודעתו ש"ה בע"ה הבית ב'ו. מיתה אחי' אם מעביר על דעתו הו' שליח אחי' מעל שהאורחין העבירו על דעתו של שליח ואמר לי רבי יכולני לומר שגם האורחין אמרו הרי אנו נוטלין שמים לדעתך ואחת מדעמינו אבל אין צריך דדוקא שליח בעינן דלימא הכי שלא יסברו אורחין כשאומר סתם שלדעת בעל הבית אומר כן אבל מה שהן לוקחין יותר ממה שאמר שליח יודעין הן שעוין מדעתן ולא מדעת שליח: הא

מעות כעין משנתנו שוה מנה במאמס אפי' ר' יהודה מודה דהכל לבעל המעות דאי לא תימא הכי קשיא דר' יהודה אדרי' יהודה דלקמן מינא רבי יהודה אומר אף צוה בעל הבית לא מעל מפני שיטול וומר חלוק גדול הייתי נזקק ואתה הנחת לי חלוק קטן ורע ומסקינן מאי רע דע דנמיס דל"ל אם מיימת לי צוה דהוה שוי דרמי קרי ואם תמלא לומר דקסבר ר' יהודה הכל לשליח מאי נפקא ליה ביה כה"ג מודה ר' יהודה דהכל לבעל המעות וכן מוכיח נמי מדקאמר כאן שנה רבי הכל לבעל המעות ולא קאמר מתני' מני ר' יוסי היא מכלל דכרבי יהודה נמי אחי' והא דקאמר כדתינא כלומר דליכא מילתא אחריתי דלמרי' הכל לבעל המעות ואפי' מאן דפליג החס הכא מודה. רבינו ת"ש שנה רבי הבה אבע"ה המעות. אין לדחות לפי הירושלמי דמוקי לה כשהחזיל וכשהוקיר הא לאו הכי דהכל משום דלא יא' הקרקע מרשות היתומים דל"כ גבי שוה מאמס כמנה מחזיר להו השדה אלא ודאי הכא והכא קנאמן כדפרישית: אמר רב פפא ב'ו. הכי גריס רבינו חננאל הלכתא דבר שיש לו קצבה חולקין דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות ותימה לפי גירסא זו דלפירך ליה מאי קמ"ל הוה ליה למיפיק ולימא הלכה כר' יוסי ויש לפרש בדוחק דה"ג קאמר מאי קמ"ל במאי דקאמר דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות כו' לימא הלכה כר' יוסי הא קמ"ל דשינויא דרבינא הוה ולפי הספריים דגרסי' צוה הלכך דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות דבר שיש לו קצבה חולקין מאי קמ"ל כו' אחי' שפיר דהא רב פפא כמאן אמרה לשמעא כר"י ומאי חידוש אחא לאשמעי' ומשני שניא דשניין שניא הוה. ועל טעות שאינו בא צולות המקח אלא שהטעה בחשבון שאל ר' יעקב ישראל את ר"ת והשיב לו ואשר שאלת על רזון ששלח לשמעון לקבל מעותיו מן העובד כוכבים וטעה העובד כוכבים בחשבון ולא נמלא העכו"ם אח"כ ונראה לי שחולקים בין שניהם דהוה המעות כדבר שיש לו קצבה דלמרינן הוסיפו לו אחת יתירה ר' יוסי אומר חולקים ומוקינן לה דכבר שיש לו קצבה אבל שאין לו קצבה הכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי שצוה המעות כיון שקיבל קצבתו מה לו בטעותו של שליח אלא אמרינן הוואיל וע"י מעותיו נשתכר יידי ליה פלגא ה"ג גבי טעות חשבון דהא שוה מנה במאמס טעות הוה ומוקיס לה כה"ס ירושלמי כגון שקיבל עליו הלוקח וטעמא דהכל לבעל המעות וטעמא דחולקין לפי עבדיו ליה זולא הא דכבר שיש לו קצבה חולקין ואפי' בטעות חשבון אפי' בטעות חשבון אפי' ע"ג דליכא למימר טעמא אחרונה גבי חולקין הא טעמא דפרישית הוה עיקר (ק) דמומח דיו על העלויה וחולקין ואפי' אם היה שפיר שלו כיון שהשכירם שלנו אינם שכירי יום אין צעליהן מקפידין על הגבנת מליאותו עם מלאכתו והוי כהגביה מליאה עם מלאכתו מדע דאם מלא ארנקי צווק לא זכה צו משכיר ועוד דמיהדר קא הדר ביה שהרי אמר אני זכיתי מכלל דהדר ופועל יכול לחזור צו עכ"ל ושוב חזר צו דכל טעות בין ע"י מקח בין שהטעה במנין הכל לבעל המעות ו"לרבי נראה שהכל לשליח שאם גנב וזגל והטעה מה טיבו של בעל הבית ואפילו חולקין אין שייך לומר משום דע"י מעותיו נשתכר דלא דמי לשאר טעות שנתן הכל כשיבל המעות שסבור שהמעות שוות כל מה שנתן לו אבל הכא טעות בעלמא הוה ודבר בפני עצמו הוה מדע דהא סברא היא שאם היה רוצה היה מחזיר לעובד כוכבים כל מה שהטעה וזהו תימה למימר שלא היה יכול להודיעו ולהחזיר לו: דאמר' יהו מ"ו אחד מודעתו ש"ה בע"ה הבית ב'ו. מיתה אחי' אם מעביר על דעתו הו' שליח אחי' מעל שהאורחין העבירו על דעתו של שליח ואמר לי רבי יכולני לומר שגם האורחין אמרו הרי אנו נוטלין שמים לדעתך ואחת מדעמינו אבל אין צריך דדוקא שליח בעינן דלימא הכי שלא יסברו אורחין כשאומר סתם שלדעת בעל הבית אומר כן אבל מה שהן לוקחין יותר ממה שאמר שליח יודעין הן שעוין מדעתן ולא מדעת שליח: הא

(א) [פסחים יב: ב] (ב) [ע"י מ"ס] [זכמים ל' ד"ה אלא כמעט] (ג) מעילה כ' ע"י: (ד) מגידה י' קדושין מ"ג: גרסי' מ"ד. מעילה כ'. (ה) [תפסחי ולא מלאחי]. (ו) מיתות ולא מלאחי העכו"ם (ז) ליתא דבפירי. (ח) ל"ל ולר"י נראה. ר"ל.

גליון הש"ס
ג"פ וז"ל י"ה י"ה. ע"י
כ"י מ"ד דמרומו כ"ג
ס:

הגהות הב"ח
(א) ש"י ד"ה הוסיפו וכו'
דמ"י דמ"י ג"כ ר"פ
שמי: (ב) ת"ו ל"ה אמר
כ"י עיקר וכו' דמומח:

מוסף רש"י
ואזיל וזבין ליה כורא.
ש"ה פ' ש"ס מאי
מי אמרינן מוסיף על
דבריו. של שטלה הו'
ולא עקב שליח שליחותו
וקנה מיהא הלך. או
עבד על דבריו הו' ולא
קנה הלוקח כלום (בש"י)
כ"ו. כולן מעלו. בעל
הבית מעל לפי שנעשה
שליחותו בחמיה אחת
והשליח והאורחין מעלו
שכל אחד ואחד חולקין אחד
מדעתו (טס ב'). השליח
שעשה שליחותו. בעל
הבית סביר נדוד מעות
הקדש ומתפלגו נמתוין
ונתן כסגנא לשליח ואמר
לו קח לי חס חלוק או
טולת. אם עשה שליחותו
בעל הבית מעל (בג"ה)
לא עשה שליחותו. אלא
שניה ממה שאמר לו בעל
הבית (ב' ע"ה). מסרו
השליח ליקח כס חלוק
וקנה כסן שליח
ועל השולמו. שדכרי
זה א"י שליח. (קדושין כב:)

אלמנה ניזונה פרק אחד עשר כתובות צט.

עין משפט
נר מצוה

ל' א מ"י פ"א מהל'
שלחן הלכה ד סמג
עשין פ"ט ט"ע ח"מ ס'
קצ"ב סעף ח'
ל' ב מ"י ש"ט ט"ש שס
סעף ט'
ל' ג מ"י פ"ו והלכות
מעילה הלכה ד סמג
עשין י':

תוספות ר"ד

הא לא תבעי לך דודאי
מוסרף על דבריו הוי.
כי תבעי לך דא"ל זבין
לי כורא ואזיל זבין ליה
ליהבא מאי מי אמרין
א"ל דטבא לך עבדי לך
ורלמא לא מצטרבי לך
וזוי נאי מצטרבי לך וזוי
הדרת זבין. א"ר מצי
א"ל לא נחא לי דניפוש
שטרו עלי וסוגין דמסרף
ע"ד הוי (הוא) דאמר

הא מדסיפא כו'. למרתי בדאזיל למה לי לאשמעינן: דאזיל כדסיפא. שלא היה לה עוד עליהם כלום שהרי באחרון טעמה: אבל בדידה. כגון טעמה אלז אחד מן הראשונים שהיה הטעות עליה שהרי יש לה עוד לגבות ולמכור עקרקעותי וכו' שאין כאן שמוט שיעור אונאה: נתקבלה כפוסה. ולא אמרין מכרה בטל: הסס הוא דאיסתלקא לה. כגמריה ראשונה מהאי צתא לגמרי וליכא למיגור מדיי אבל הכא דכמריה ראשונה לא איסתלקא לה אימא אס טעמה כגמרה ראשון נמי יהא מכרה בטל: אטו מנה אחרון. ללא נמי למימר מכרה קיים קא משמע לן דלפ"ה דוקא דטעמה כגמרה אחרון אבל כגמרה ראשון מכרה קיים: דאי לא מלערי לך וזוי. ומתמרט כמרימך לא היית יכול לחזור אס מכרתיה: דינר של זכב. שזה כ"ה דינרין כסף כדאמרין בהזב (נ"מ מד): והס ששה סלעים: והביא לו בשלש סלעים חלוק. דהוי דומיא דזבין לי כורא וזבין ליתכא שהרי זכור כל הדינר בחלוק: אמאי מעל. אע"ג דליכא למימר כגמרה ראשון דלפ"ה שטרי מיהו אי בעלמא מעביד על דבריו הוי על כרחין לא עשה שליחותו: שזה שס. דהוא ליה עשה שליחותו בחלוק צת שס אמר ליה: אטליה. שהסלעים האחרונים מדעתו הוויאם ולא מדעת בעל הבית: רע בדמיס. שקנאו בדמיס מועטים והוא זכור לקנותו בשס. וא"ת מאי אכפת ליה: דא"ל אי אייתים לי בשס כל סן. דמרווחתא טפי דהוי שזה מרתי סרי סלעים גדולים שהלוקח הרבה צימד מחולי גביה טפי: דיקא נמי. דרע דקאמר ר' יהודה רע דנמיס קאמר ודלתימי ליה שזה שס וטעמא כדאמרן מדקמני מודה בקטניית דהס לא מני למימר כל סן דאי מיימת כדינר זכב היה שזה יומר מכפלים דהו מחולי גבך טפי: שהקטניית

הגהות הב"ח

(א) הוב' ד"ה נתן וכו' לפי שאלת הנותן והכל הנותן נתן קולבון:

מוסרף רש"י

והלך והביא לו בשלש חלוק. בשלש דינרי שזול סלעי. רש"ס כסף שזול חלי דינר זכב שניהם מעלו. ובעל הבית נעשה שליחותו ביניה מביי שרונה והשלת מעל צימד משהו פרוטה. חלוק קטן רע. ולא עשית שליחותי כלל ויכו'.

הא מדסיפא כו'. דלא אפשר לפרש לאחרון יפה מנה ודינר כגמרה ומאי כגמרה כגמרה שלה דהא כגמרה ד' מאות וזוי ומימה אי דזולא מאי איריא זילא דללא זילא נמי מכרה בטל ומלניו למימר דמנא סיפא לגלויי רישא דכללא זילא עוד מלניו למימר דהוא אמניא טפי הוי מעביד לא זילא דמכרה שזה מנה ודינר כגמרה ודינר מהיכא דזילא: נתן וכו' דינר ש"ו זכב. מימה לפי מה דאמרין בהזב (נ"מ מד): דינר של כסף אחד מעשרים ומשהו כדינר של זכב היכי קאמר הכא וזבין לך או בשלש חלוק ובשלש טלית הל"ל בשלש וחתי דינר חלוק וכן טלית ועוד לא מלניו מנה הקדמוני מופלג משלנו כל כך להוקיר את הזהב ולהזיל את הכסף דעשיו לא מלניו שיהא יקר הזהב על הכסף יותר ממשקלו אלא שנים עשר שקלים ועוד קשה היא דכזורות פרק י"ט כטור (דף ג. ס.) גבי פדיון הבן דקאמר הסס דקא יהיב ליה דינרא טרייניא שיפא ומסדר ליה שמוטא זוזא וסריך אי ליה זוזא ושמוטא והשפתא מימה על הלשון דקאמר זוזא ושמוטא הוה ליה למימר חומשא מהדר ליה דהכל אחד אלא הכי פירושו ועיקר דינר של זהב פי שנים כדינר של כסף לפי שכבד וגם עב הוא מדינר של כסף כדאמרין באלו טרפות (חולין דף נה.) ובשיליה מסכת חגיגה (דף סו.) כעובי דינר זהב וגם כבד מן הכסף ושוקל דינר זהב פי שנים כדינר של כסף לפיכך דינר של זהב נמכר כעשרים ר"ל של כסף אבל משקל כגמרה אין שזה משקל של זהב אלא י"ב של כסף וכן מוכח בהגדה דר' אליעזר בן הורקנוס (פירקין לו.) דקאמר כתיב שקלי זהב שס מאות וכתיב וכסף שקלים חמשים הא למדת שהקלים כ' של זהב שוים שס מאות של כסף אס כן נמלאת למד שמשקל של זהב י"ב של כסף וזה לפי משקל שלנו כשהוא מזוקק ושמוט ואע"ג דכזוחים פ' בתרא (דף קטו.) סריך להני קראי ומשני להו בענין אחר מיהו לפי פשטות של מקראות משמעוהם לפרש כמו בהגדה דר' אליעזר ואין מקרא

היה דכזורות (דף ג.) מהדר ליה זוזא של הכרעות שנותן קולבון לכל דינר של כסף דדינר של זהב נמכר כב"ד של כסף ולכל כ' דינרין של כסף דהיינו חצי סלע אדם נותן הכרעה כדמתן כ"פ דמסכת שקלים (דף ג.) הנותן סלע ונוטל שקל נותן שני קולבונות ומפרש בגמרא לפי שאחד הנותן ואחד (ב) השוקל נותן קולבון אלא כל שקל ושקל נותן קולבון ובסלע איכא כ' שקלים דרבען והסם בשקל דרבען אירי וכדמתן חולין (דף נה.) וב"פ דשקלים (דף ג.) ומייתי לה ב"פ בתרא דביצה (דף נט.) האחין והשומפין שחיבין בקולבון פטורין ממעשר בהמה ומפרש רש"י האחין שחלקו וחזרו ושפתפו חייבין בקולבון ככל ישראל שהחלקו ליתן מחצית השקל כראש חדש אדר לקרבנות זכור והטילו עליהם חכמים על כל אחד ואחד להוסיף קולבון לכל חצי שקל שיצא דהיינו שקל דרבען דסלע היינו שקל דאורייתא ומפני שהם חלאי שקלים חמימות דקות ופעמים שמתלפין אותו צמנים ונותנים הקולבון בהכרע שכן מנהג כשמוכרין לשולחני שוקלין לו צימדור ואמרו חכמים היותו לקולבון לכל משקל ומשקל וצדין הוא דהני אחין שצביאין שקל שלם צבייה לא יתנו כי אס קולבון אחד לפי שס אלא משקל אחד אבל חכמים הטילו עליהם שני קולבונות שלא לפחות מחציריהם ולמעט ההקדש הא חזין מיהא שלכל חצי שקל דהוא שקל דרבען כשפורעין לחמוני נותן קולבון להכרע והקולבון הוא חצי מעה כדפי' נמי במתני' כ"פ דשקלים (דף ג.) הלכך לכ"ד של כסף ששוקל לקנות דינר של זהב שהוא י"ב שקלים דרבען נותן י"ב קולבונות שהס שס מעה ושס מעה כסף דינר ולפיכך לא כלל ההוא זוזא כדפי' שמוטא ולמנא חומשא כל זה דקדק ר"מ: אלא אי אמרת בעביד ע"ד דבריו הוי בע"ד הבית אמאי בע"ד. דמה שהביא לו חלוק קטן ורע חסוד כמו לא נחא ליה דליפשו שטרי עליה: א"ה ש"יה אמאי בע"ד. וא"ת מעיקרא נמי אין מעלית השליח אלא צטלית יש לומר דסלקא דעתין שהתא כיון דלייתי ליה שזה שס בשלש אפילו מוסרף על דבריו לא הוי אלא שליחותא קעביד שכן היה דעתו אס ימנא שס בשלש שיקנה לו טלית כמותר אי נמי מעיקרא סלקא דעתיה מעל לחלוק ומדרבען מעל השליח אלא עכשיו אפילו מדרבען אמאי ימעול אי נמי השתא לא משמע ליה מעילה אטלית דסלקא דעתיה הואיל וקנה שזה שס בשלש אותם שלם שנשאר הרי הם כמו חולין ומשני אטלית דמשום הכי לא נפקי לחולין:

בל שכן הוהה שוי הריב"ר. כן הוא ודאי כפירוש הקונטרס מרמי סרי גדולים יתר מכפלים דהקונה הרבה צימד מחולי גביה טפי דמפסיד בעל הבית כן שאל היה קונה בשס היה שזה יומר מכפלים והשתא אפי' שפיר דקטניית מעל שאפילו יקנה הרבה צימד אס הכי לא מחולי גביה טפי מחילו זבין כפרוטה אבל אס נפרש דחשיב לאס מעביד אפי' שאל היה שזה אלא מרתי סרי כגמרה מימה מן בקטניית אמאי מעל דהא פשיטא בקטניית נמי אס נתנו לו מחלה שזה שס בשלש כמו כן בשלש הנשארין היו נותנים לו שזה שס. מ"ר:

הא מדסיפא כו'. דלא אפשר לפרש לאחרון יפה מנה ודינר כגמרה ומאי כגמרה כגמרה שלה דהא כגמרה ד' מאות וזוי ומימה אי דזולא מאי איריא זילא דללא זילא נמי מכרה בטל ומלניו למימר דמנא סיפא לגלויי רישא דכללא זילא עוד מלניו למימר דהוא אמניא טפי הוי מעביד לא זילא דמכרה שזה מנה ודינר כגמרה ודינר מהיכא דזילא: נתן וכו' דינר ש"ו זכב. מימה לפי מה דאמרין בהזב (נ"מ מד): דינר של כסף אחד מעשרים ומשהו כדינר של זכב היכי קאמר הכא וזבין לך או בשלש חלוק ובשלש טלית הל"ל בשלש וחתי דינר חלוק וכן טלית ועוד לא מלניו מנה הקדמוני מופלג משלנו כל כך להוקיר את הזהב ולהזיל את הכסף דעשיו לא מלניו שיהא יקר הזהב על הכסף יותר ממשקלו אלא שנים עשר שקלים ועוד קשה היא דכזורות פרק י"ט כטור (דף ג. ס.) גבי פדיון הבן דקאמר הסס דקא יהיב ליה דינרא טרייניא שיפא ומסדר ליה שמוטא זוזא וסריך אי ליה זוזא ושמוטא והשפתא מימה על הלשון דקאמר זוזא ושמוטא הוה ליה למימר חומשא מהדר ליה דהכל אחד אלא הכי פירושו ועיקר דינר של זהב פי שנים כדינר של כסף לפי שכבד וגם עב הוא מדינר של כסף כדאמרין באלו טרפות (חולין דף נה.) ובשיליה מסכת חגיגה (דף סו.) כעובי דינר זהב וגם כבד מן הכסף ושוקל דינר זהב פי שנים כדינר של כסף לפיכך דינר של זהב נמכר כעשרים ר"ל של כסף אבל משקל כגמרה אין שזה משקל של זהב אלא י"ב של כסף וכן מוכח בהגדה דר' אליעזר בן הורקנוס (פירקין לו.) דקאמר כתיב שקלי זהב שס מאות וכתיב וכסף שקלים חמשים הא למדת שהקלים כ' של זהב שוים שס מאות של כסף אס כן נמלאת למד שמשקל של זהב י"ב של כסף וזה לפי משקל שלנו כשהוא מזוקק ושמוט ואע"ג דכזוחים פ' בתרא (דף קטו.) סריך להני קראי ומשני להו בענין אחר מיהו לפי פשטות של מקראות משמעוהם לפרש כמו בהגדה דר' אליעזר ואין מקרא

היה דכזורות (דף ג.) מהדר ליה זוזא של הכרעות שנותן קולבון לכל דינר של כסף דדינר של זהב נמכר כב"ד של כסף ולכל כ' דינרין של כסף דהיינו חצי סלע אדם נותן הכרעה כדמתן כ"פ דמסכת שקלים (דף ג.) הנותן סלע ונוטל שקל נותן שני קולבונות ומפרש בגמרא לפי שאחד הנותן ואחד (ב) השוקל נותן קולבון אלא כל שקל ושקל נותן קולבון ובסלע איכא כ' שקלים דרבען והסם בשקל דרבען אירי וכדמתן חולין (דף נה.) וב"פ דשקלים (דף ג.) ומייתי לה ב"פ בתרא דביצה (דף נט.) האחין והשומפין שחיבין בקולבון פטורין ממעשר בהמה ומפרש רש"י האחין שחלקו וחזרו ושפתפו חייבין בקולבון ככל ישראל שהחלקו ליתן מחצית השקל כראש חדש אדר לקרבנות זכור והטילו עליהם חכמים על כל אחד ואחד להוסיף קולבון לכל חצי שקל שיצא דהיינו שקל דרבען דסלע היינו שקל דאורייתא ומפני שהם חלאי שקלים חמימות דקות ופעמים שמתלפין אותו צמנים ונותנים הקולבון בהכרע שכן מנהג כשמוכרין לשולחני שוקלין לו צימדור ואמרו חכמים היותו לקולבון לכל משקל ומשקל וצדין הוא דהני אחין שצביאין שקל שלם צבייה לא יתנו כי אס קולבון אחד לפי שס אלא משקל אחד אבל חכמים הטילו עליהם שני קולבונות שלא לפחות מחציריהם ולמעט ההקדש הא חזין מיהא שלכל חצי שקל דהוא שקל דרבען כשפורעין לחמוני נותן קולבון להכרע והקולבון הוא חצי מעה כדפי' נמי במתני' כ"פ דשקלים (דף ג.) הלכך לכ"ד של כסף ששוקל לקנות דינר של זהב שהוא י"ב שקלים דרבען נותן י"ב קולבונות שהס שס מעה ושס מעה כסף דינר ולפיכך לא כלל ההוא זוזא כדפי' שמוטא ולמנא חומשא כל זה דקדק ר"מ: אלא אי אמרת בעביד ע"ד דבריו הוי בע"ד הבית אמאי בע"ד. דמה שהביא לו חלוק קטן ורע חסוד כמו לא נחא ליה דליפשו שטרי עליה: א"ה ש"יה אמאי בע"ד. וא"ת מעיקרא נמי אין מעלית השליח אלא צטלית יש לומר דסלקא דעתין שהתא כיון דלייתי ליה שזה שס בשלש אפילו מוסרף על דבריו לא הוי אלא שליחותא קעביד שכן היה דעתו אס ימנא שס בשלש שיקנה לו טלית כמותר אי נמי מעיקרא סלקא דעתיה מעל לחלוק ומדרבען מעל השליח אלא עכשיו אפילו מדרבען אמאי ימעול אי נמי השתא לא משמע ליה מעילה אטלית דסלקא דעתיה הואיל וקנה שזה שס בשלש אותם שלם שנשאר הרי הם כמו חולין ומשני אטלית דמשום הכי לא נפקי לחולין:

בל שכן הוהה שוי הריב"ר. כן הוא ודאי כפירוש הקונטרס מרמי סרי גדולים יתר מכפלים דהקונה הרבה צימד מחולי גביה טפי דמפסיד בעל הבית כן שאל היה קונה בשס היה שזה יומר מכפלים והשתא אפי' שפיר דקטניית מעל שאפילו יקנה הרבה צימד אס הכי לא מחולי גביה טפי מחילו זבין כפרוטה אבל אס נפרש דחשיב לאס מעביד אפי' שאל היה שזה אלא מרתי סרי כגמרה מימה מן בקטניית אמאי מעל דהא פשיטא בקטניית נמי אס נתנו לו מחלה שזה שס בשלש כמו כן בשלש הנשארין היו נותנים לו שזה שס. מ"ר:

אמר

אמר לאחד כתבתי מאי אמר רב הונא לאחד וא"ל אשנים. תימה היא לעיל לא אפשיטו בעינין אי חיישינן לאפשיטו דשטרי והכי פשיטו ליה רב הונא רב חסדא ומפרש ר"ת דהאי קפידא דאפשיטו שטרי דלעיל לאו משום זילת נכסיה אלא משום שילתנך לחזור לכל שטר אחר חתימת עדים וקיינין והכא מיירי בשכר חתמו העדים על שני שטרות דליכא קפידא דאפשיטו שטרי אלא אפשיטו בעלי דינין שטרוהו לו להזקק היום ולמחר לזכא עמהם לדין ורבי מוקי לה כגויא דשטר אחד דליכא קפידא דשטר אלא קפידא דבעלי דינין ובההיא הוי פלוגתא והכי פירושו אמר לאחד ולא לשנים קפידא שלא ימכרו לשנים ואפי' כשטר אחד אמר לאחד שמתא מאי כלומר מהו שימכרו לשנים אפילו כשטר אחד אבל דלעיל מיירי בשני שטרות ורבינו מנחם גריס אמר לאחד קפידא דמשמע פשיטא בלא שנים אמר קתמה מאי ויהיך צעיא למיני א"ל לא ניהא לי דאפשיטו שטרי עלואי כחז רב אלפס לא אפשיטא בדיחא וסוגיין דמעביר על דבריו הוי וכן כחז רבינו מנחם ורב האי גאון כחז נכסיה המנקה בשטר [שני] דמוסיף על דבריו הוי מדאמרין פשיטא אמר לאחד קפידא קתמה מאי ואפיקנא לאחד ואפי' לשנים למאה אלמא הלכתא כמאן דלמר מוסיק על דבריו הוי כי הוא פירש האי פשיטא על דרך מאי הוי עלה: **אמרו** ו' אע"ג דטעה שטיח. פירוש הו"ל וסבירא לן דהיכא דלא פירש דבריו הטיל דעתו על השליח לעשות ככלו דהכי אמרת לעיל לאחד ואפי' למאה הכי נמי לימא דלף בטעותו מתראה ללכת אחר דעתו וקאמר 'ליה טעה שליח לא קאמינא דטעותו לא מסיק דעתיה להטיל עליו: **הכ"ר** גרסי' בב"א הספרים והא מר הוא דאמר אין אונאה בקרקעות. פי' רבי אפילו גבי שליח דשמעין ליה בהמקבל וצ"מ דרב נתמך לן אונאה לקרקעות אפי' זבין במתאם ושאל מאה ולא מלי למימר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי והוא כמו שליח של מוכרן ומשיהי מילי היכא דטעה בעל הבית פי' דהוא חשיבנא ליה כבעל הבית דאע"ג דלכסוף מיקניה ליה למכרן מיהו מחלה כשקנה לזוך עצמו קנה והואיל וכן לא שייך התם לתקוני

שהקטנים בסלע. היא קטנית בפרוטת לפי חשבון פרוטות בסלע דמשום דזבין טפי לא מוזלי גביה כדמסיים ואילו באתרא דמוכני ככני: **וכנא כנא בפרוטת.** אם אתה חפץ יותר שלח עוד וקח ואם רישא חלוק רע ממנא קאמר

שהקטנית בסלע וקטנית בפרוטת שמע מינה היכי דמי אילימא באתרא דמוכני בשומא היכא דיהיב ליה סלע מוזלי גביה טפי אמר רב פפא באתרא דכילי בכני דאמר ליה כנא כנא בפרוטת ת"ש היתה כתובתה ארבע מאות וזו מכרה לזה במנה ולזה במנה ולאחרון יפה מנה ודינר במנה של אחרון במל ושל כולן מכרן קיים כדאמר רב שישא בריה דרב אידי בקטני הכא נמי בקטניי "פשיטא אמר לאחד ולא לשנים האמר ליה לאחד ולא לשנים א"ל לאחד כתבתי מאי רב הונא אמר לאחד ולא לשנים רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמריו תרווייהו לאחד ואפילו לשנים לאחד ואפילו למאה איקלע רב נתמך לסורא עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרו ליה כי האי גוונא מאי אמר להו לאחד ואפי' לשנים לאחד ואפילו למאה אמרו ליה אע"ג דטעה שליח אמר להו דטעה שליח לא קאמינא אמרו ליה **והאמר** מר אין אונאה לקרקעות י'הני מילי היכא דטעה בעל הבית אבל טעה שליח אמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי ומנא תימרא דשאני בין שליח לבעל הבית דנתן **ההאומר** לשלוחו צא ותרומם תורמו כדעת בעל הבית ואם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורמו בכינונית אחד מחמשים פחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה ואילו גבי בעל הבית תניא **תרום** ועלה בידו אפילו אחד מעשרים תרומתו תרומה תא שמע היתה כתובתה ארבע מאות וזו מכרה לזה במנה ולזה במנה ולאחרון שוה מנה ודינר במנה של אחרון במל ושל כולן מכרן קיים אמר רב שישא בריה דרב אידי בקטני: **מתני'** **ד' שוים** הדיינין שפחתו שתות או הוסיפו שתות מכרן במל רשב"ג אומר מכרן קיים **אם** כן מה כח בית דין יפה אבל אם עשו אגרת בקורת בנייהן אפילו מכרו שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה מכרן קיים: **גמ'** איבעיא להו שליח כמאן רבא

כפי מה שהוא מכיר בו אם עין יפה אחד מארבעים ואם עין רעה אחד מארבעים: **פיחה עשרה.** דלמר אחד מששים: **פיחה עשרה.** דלמר אחד מששים: **ואילו גבי בעל הבית תניא כו.** והכא תניא פחת עשרה תרומתו תרומה אבל טפי לא: **פ"ט** היתה כפוסת כו. ואי אפשיטו שטרי קפידא היא נהי נמי דיתומין לא גלו דעתיהו און מיהא דיר יתומין בעינין למיחוי אית לן למימר מכרן בעל: **מתני'** **אגרת** שקורס. הכורה ולשון אגרת שקורסין אותה בני אדם ע"י הכורה ורבי: **פי' אגרת** כמאן. שליח דטעה כמאן דיינין ליה כאלמנה דיינין ליה שבעטות כל דהו בעל כדתנן **זוה** מנה ודינר במנה מכרה בעל או כדיינין הוא ועד דטעה בשמות: **לאו**

שדרתיך אבל שליח גמור שבתלה צמרת שליחות קנה ולא לזוך עצמו לא איבעי ליה למיטעו וא"ת ומאי קמייתי ראייה דשאני לן בין שליח לבעל הבית מדמתן האומר לשלוחו לא ותרום דהתם בעל הבית גמור הוא וזה הם עמם רב חסדא ורבה בר רב הונא יודעין קן מדלל פרכי ליה אלא ממלך דמי שליח וי"ל דהכי קאמר להו ומנא תימרא דשאני לן בין שליח לבעל הבית דמדפרכיתו לי ממלךן משום דחשיבתו ליה כשליח אלמא סליקא אדעתיהו שאני משה שליח לבעל הבית גמור וזה אי אפשר להשוותם כדמוכח מתני' דהאומר לשלוחו לא ותרום מ"ר. ולפי' הקוטרם קשה חדא שהוא מגיה הספרים וגריס והא אמר מר ועוד דהוה ליה למימר והא תנן הו"ל ופריך ממתני' דהו"ב **ב"מ** דף נו. ועוד צמתי' הוה טעו רב חסדא ורבה בר רב הונא דלא קפידא דשטר אלא משום זילת נכסיה אלא משום שילתנך לחזור לכל שטר אחר חתימת עדים וקיינין והכא מיירי בשכר חתמו העדים על שני שטרות דליכא קפידא דאפשיטו שטרי אלא אפשיטו בעלי דינין שטרוהו לו להזקק היום ולמחר לזכא עמהם לדין ורבי מוקי לה כגויא דשטר אחד דליכא קפידא דשטר אלא קפידא דבעלי דינין ובההיא הוי פלוגתא והכי פירושו אמר לאחד ולא לשנים קפידא שלא ימכרו לשנים ואפי' כשטר אחד אמר לאחד שמתא מאי כלומר מהו שימכרו לשנים אפילו כשטר אחד אבל דלעיל מיירי בשני שטרות ורבינו מנחם גריס אמר לאחד קפידא דמשמע פשיטא בלא שנים אמר קתמה מאי ויהיך צעיא למיני א"ל לא ניהא לי דאפשיטו שטרי עלואי כחז רב אלפס לא אפשיטא בדיחא וסוגיין דמעביר על דבריו הוי וכן כחז רבינו מנחם ורב האי גאון כחז נכסיה המנקה בשטר [שני] דמוסיף על דבריו הוי מדאמרין פשיטא אמר לאחד קפידא קתמה מאי ואפיקנא לאחד ואפי' לשנים למאה אלמא הלכתא כמאן דלמר מוסיק על דבריו הוי כי הוא פירש האי פשיטא על דרך מאי הוי עלה: **אמרו** ו' אע"ג דטעה שטיח. פירוש הו"ל וסבירא לן דהיכא דלא פירש דבריו הטיל דעתו על השליח לעשות ככלו דהכי אמרת לעיל לאחד ואפי' למאה הכי נמי לימא דלף בטעותו מתראה ללכת אחר דעתו וקאמר 'ליה טעה שליח לא קאמינא דטעותו לא מסיק דעתיה להטיל עליו: **הכ"ר** גרסי' בב"א הספרים והא מר הוא דאמר אין אונאה בקרקעות. פי' רבי אפילו גבי שליח דשמעין ליה בהמקבל וצ"מ דרב נתמך לן אונאה לקרקעות אפי' זבין במתאם ושאל מאה ולא מלי למימר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי והוא כמו שליח של מוכרן ומשיהי מילי היכא דטעה בעל הבית פי' דהוא חשיבנא ליה כבעל הבית דאע"ג דלכסוף מיקניה ליה למכרן מיהו מחלה כשקנה לזוך עצמו קנה והואיל וכן לא שייך התם לתקוני

מוסף רש"י

תורם כדעת בעל הבית. לפי מה שהוא מכיר בו אם עין יפה בעל הבית אם עין יפה עין רעה. עין יפה אחד מארבעים. עין רעה אחד מששים. השתימה אחד לא נחתה זה שיעור המוסף אלא לאשית דגמ' ואפילו כל שטרי דקדושין. פיחה עשרה. אחד מארבעים. עין יפה אחד ובכורות ט"א. או הש"ס עשרה. ששים אחד מששים ובכורות ט"א. תרומתו תרומה. דלמר ליה כהני אמרין דקדושין. שו"ם הדיינין. שמו נכסו ליה למנה שאל כפי ליה או שאל מדעתו משום דלא הוה יאה דנא דקדושין כ"ב. כ"ד שיעור לשום נכס יתומים למכרן למוון האשה והכרת ורש"ם ב"ב ס"ד.

תוספות ר"ד (המשך)

לא למנה ויכולם לחזור בהם והואיל ושלח קנו ונחאזו ונכי אלמנה נתנן מכרה שיה קן ברי או שיה ר' ביק מכרה קיים ונתקבלה כתובתה ולא תני מכרה בטל משום דלוקח לא בעי למיחדרי ב"י אבל היה דאי בעי לוקח למיחדרי ביה מצי הדר ב"י לביד ביטול פקח י'התן: איבעיא להו שליח כמאן

תוספות ר"ד

פשיטא א"ל לא ולא כ"כ קפידא הוי דהא אמר ליה ולא לבי פי' ואפי' אפילו זבין לי כורא וזבין ליה ליתבא מכרו קיים והא בטל דגלי דעתיה ולא ניהא ליה באפשיטו שטרא. אמר קתמה מאי כמאן שאמר לא ולא פי' ולא לבי מן הוה נגלו דעתא אי לא. ריה אמר לא ולא לבי ריה אמר לא ולא לבי ואפילו לק' פי' אפי' דאמר לא אורחא דאישתמי לאישתמי הכי ולא הוי קפידא דאי הוי קפידא הוה א"ל ולא לבי. איקלע ר"י לסורא עול ריה ורבה בר רב הונא לנביא א"ל כהאי גוונא מאי א"ל לא ואפילו לבי ואפילו לק' א"ל קיים דטעה. פי' כגון שמתאנה א"ל לא א"ל הוה מר הוא דאמר אין אונאה לקרקעות ה"מ היכא דטעה הוה פי' כע"כ אבל טעה שליח אמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי וכן ה"ל עיין לקמן בסמוך (והנאח חלומין) (אונאה שליח) בכמה הוי: **מתני'** שום הדיינים שפחתו שתות או הוודירו שתות מכרן בטל רשב"ג אומר א"כ מה כח ב"ד יפה אבל אם עשו אגרת בקורת אפי' מכרו שוה ק' ב"ד או שוה ר' ב"ק מכרן קיים. פי' אגרת שמתו בהכרח ולשון בקורת שמבקרין אותה בני אדם ע"י הכורה אפילו מכרו ק' ב"ד וכו'. פי' ואפילו למי"ד אין אונאה לקרקעות אבל בטול מקח יש לתנן שהוא יתיר משתות הכא משום דהוי מעשה ב"ד אלים טפי מביה והיכא דלא עשו א"כ טעו בשתות מכרן בטל ואפי' דאמרין אין אונאה לקרקעות ושתות הוי מחילה לגבייהו ה"מ בביה אבל בבי"ד כיון דטעו אינליא מליאת שאין לה מעשה ב"ד גריעה מביה והלכך ב"ד היתומים אם פחתו שותות בין הלקוחות אם היתורו שתות מכרן בטל ויכולין לחזור בהם ורבה ברביה לקמן על מיכרת ולי' שליח כאלמנה שקלחותה א"י לחזור והואיל ויודעתא קנו אבל דהא אם שמו הנכסים למלה או

